

OLİMPİK OLMAYAN VE FEDERASYONU BULUNMAYAN AMERİKAN FUTBOLU SPOR BRANŞININ TÜRKİYE'DE YAPILMA NEDENLERİ VE YAPAN KİŞİLERİN PSİKO-SOSYAL ÖZELLİKLERİ

Tuncay ALPARSLAN¹

Ertan KILCIGİL¹

Geliş Tarihi: 14. 03. 2005
Kabul Tarihi: 29. 04. 2005

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Dünyada olimpiik bir branş olarak kabul edilmeyen, Türkiye'de federasyonu bulunmayan Amerikan futbolu spor branşının Türkiye'de yapılma nedenlerinin incelenmesidir.

Türkiye'de Amerikan futbolu oynayan kişilerin psiko-sosyal özellikleri, Hacettepe Kişilik Envanteri ile test edilmiştir. Hacettepe Kişilik Envanteri 1976'da İ. Ethem Özgüven* tarafından deneme formu olarak geliştirilmiştir. 1981'de ilk revizyonu, 1982'de de ikinci revizyonu yapılmıştır. Hacettepe Kişilik Envanteri Kişisel ve Sosyal Uyum ölçen iki bölümden oluşmaktadır. Aynı ayrı kullanılmaya elverişli olması nedeniyle, araştırmanın amacı açısından yeterli olduğu için Envanterin Sosyal Uyum Bölümü kullanılmıştır. Sosyal Uyum Bölümü Evet-Hayır seçeneekli 80 sorudur. Alt testleri; Aile İlişkileri, Sosyal İlişkiler, Sosyal Normlar ve Antisozyal Eğilimleri ölçen sorulardan oluşmaktadır. Envanterin kendisinin değerlendirme yanıt anahtarı vardır.

Araştırma Türkiye'deki çeşitli Üniversitelerde kurulan 7 Amerikan futbol takımına, toplam 179 erkek sporcu üzerinde yapılmıştır. Verilerin analizi Minitab paket istatistik programı ile yapılmış ve yorumlanmıştır.

Türkiye'de Amerikan futbolu sporunu yapan kişiler sosyal uyumludur (%78,77). Uyumsuzların oranı düşüktür (%21,23). Antisozyal Eğilimler bakımından %33,52 oranında uyumsuzdurlar. Türkiye'deki Amerikan futbolcuları psiko-sosyal açıdan tam dengeli değildir ve sosyal normlara uymada bir kısmı (%44,69) problemler yaşamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler : Amerikan Futbolu, Spor, Psiko-Sosyal

THE REASONS OF DOING THE SPORT AMERICAN FOOTBALL WHICH IS NOT AN OLYMPIC AND DOESN'T HAVE A FEDERATION IN TURKEY AND THE PSYCHO-SOCIAL CHARATERISTICS OF THE PEOPLE DOING THIS SPORT

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the reasons of playing the sport 'American Football' in Turkey, despite there is no federation of this branch in Turkey and it is not admitted as an olympic branch all over the world.

The psycho-social properties of the people playing American Football, has been tested by Hacettepe Character Inventory. Hacettepe Character Inventory was developed as an assay form in 1976 by İ.Ethem Özgüven*. The first revision is published in 1981, and that of second in 1982. Hacettepe Character Inventory is consisted of two parts that measure the Personel and Social conformity. Since it is suitable to use the inventory partially, due to the aim of the investigation, only the Social Conformity Part of the Inventory was used. The Social Conformity Part is formed by 80 Yes-No question. The sub-tests include the questions measuring the family relationship, social relationship, social norms and anti-social tendency. There is an evaluation key answers of the inventory.

The investigation includes 179 sportmen from 7 American Football teams from different universities in Turkey. The analysis of the data is done and interpreted by the Minitab packet statistical programme.

The people playing 'American Football' in Turkey are socially consistant (78,77%). The ratio of the unconsistants is low (21,23%). According to the antisocial tendencies, they are 33,52% unconsistant. The American Footballer in Turkey are not so even tempered from the psycho-social way and some of them have some problems with adapting the social norms. (44,69%)

Key Words : American Football, Sport, Psycho-Social

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

* Özgüven, İ. E., Hacettepe Kişilik Envanteri El Kitabı, 2. Revizyon, Odak Ofset, Ankara, 1992

GİRİŞ

Bu araştırmanın amacı, dünyada olimpik bir branş olarak kabul edilmeyen, ülkemizde federasyonu bulunmayan ve faaliyetleri herhangi bir federasyon çatısı altında yapılmayan, yapılabiliği malzeme ve tesis açısından zor olan ve bu sebeplerden dolayı ayrı bir özellik taşıyan Amerikan Futbolu spor branşının Türkiye’de yapılma nedenlerinin literatüre dayalı analizlerle incelenmesi ve yapan kişilerin psiko-sosyal özelliklerinin bir envantere dayalı olarak tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu özelliklerdeki bir spor branşının çalışma konusu yapılması ilk olması bakımından önemlidir.

Tarihte Türklerin, Amerikalılarla olan ilişkileri, genel olarak kaynaklarda; Amerika’nın siyasi, ekonomik ve kültürel sebeplerden dolayı Osmanlı İmparatorluğu ile yakın ilişkiler kurmak istemesi üzerine başlamış olduğu üzerinde durulmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu, özellikle gerileme döneminde ‘Batılılaşma’ girişimleri içine girmiş dolayısıyla da Avrupa’nın kültüründen etkilenmiştir. 19.yüzyılda da Osmanlı İmparatorluğunda yapılan yenileşme çalışmalarına paralel olarak kültürel etkilerin genel olarak Avrupa merkezli olduğu söylenebilir. Osmanlıların, Amerikalılarla ilişki kurmamasındaki en önemli nedenlerden birisi olarak; Amerika’nın çok uzak olması ve 19.yüzyılda Osmanlıların siyasi ilişkilerini sadece Avrupa ile sınırlı tutması ve ‘Batılılaşma’yı ‘Avrupalılaşma’ olarak görmesi gösterilebilir.

“Amerika’nın Osmanlı devletiyle ilişkileri, bağımsızlığının ilk yıllarında, 1784’te ticari bağlarla başlamıştır. İlk girişimleri 18.yüzyılın sonunda başlayan diplomatik ilişkiler ise, Amerika’nın ‘izolasyonist’ olduğu iddia edilen dış politikasının temel metni, Monroe Doktrini’nin ilan edilmesinden bir yıl sonra, 1824 yılında bir zemine oturtulmuştur” (1).

“Türkiye’nin ABD ile ilişkileri ticaret ile başlamıştır. Bu süreçte, Amerikalı misyonerlerin de son derece etkili oldukları bilinmektedir. Diplomatik ilişkiler ise 1823 yılında açıklanan Monroe Doktrini’nin hemen ardından bir çerçeveye oturtulmuştur. ABD, o yıllardan itibaren Osmanlı’yı ‘doğunun anahtarı’ saymış ve ticari ilişkilerini geliştirmeye çalışmıştır” (2).

“Osmanlı-Amerikan ilişkilerinde ikinci bir dönüm noktası 1862 antlaşmasıdır. Avrupalı büyük güçlere aynı dönemde yapılan antlaşmalarla verilen imtiyazlar sonucu ABD de yeni imtiyazlar kazanmıştır. İmzalandığı tarihten itibaren yedi yıl yürürlükte kalacak olan yirmi üç maddelik bu yeni antlaşmayla ABD’ne verilen hakların sınırları genişletilmiş ticari konulara ilişkin imtiyazlar ayrıntılarıyla ortaya konmuştur. En önemlisi de gümrük vergisi oranının yüzde 3’ten kademeli olarak yüzde 1’e indirilmesidir. Ayrıca 1830 antlaşmasındaki silah ticaretiyle ilgili yasak kaldırılmıştır” (3).

“Cumhuriyet döneminde iki ülke arasındaki ilişkiler genişleyerek sürmüştür. Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı arası dönemde Türk-Amerikan ilişkileri görece bir durgunluk yaşamıştır. ABD’nin daha izole hareket etme politikası ve ‘Büyük Ekonomik Buhan’ ile içine kapanması, Türkiye’nin ise bir yandan ekonomik sorunlarla boğuşurken bir yandan da kendi bölgesi içinde siyasal konumunu güçlendirmeye çalışması, Avrupalı büyük devletler ve Sovyetler Birliği ile ilişkilerini düzeltmesi, Türk Amerikan ilişkilerinde önemli sayılabilecek gelişmelerin önüne geçmiştir” (2).

Amerikan kültürünün dışarıdaki etkileri, belirli bir kültürel kimlik mücadelesinden kaynaklanır. Televizyon dizileri, filmler, rock müzik, yiyecek tüketim zincirleri (McDonald’s vb.) ve bu gibi şeyler var olan hedefler kümesinin, kültürel kimliklerini yayma çabasıdır.

“Çeşitli araçlar, kurumlar, bireyler ve gruplar ABD düşüncelerini, mitoslarını ve modellerini Amerika’nın dışına taşımaktadırlar: Askerler, çeşitli şirketler, tüccarlar, yatırımcılar, kurumlar (örneğin; üniversiteler), dünya ve diğer uluslararası sergiler, kişilikler, turistler, hayırseverler ve hepsinden önemlisi de Amerikan medyası (radyo, televizyon, basın) ve kültür endüstrisi (film, müzik, moda, reklamcılık, vb.). Tüm bu alanlarda ‘Birleşik Devletler kapitalist üretim ve yeniden üretimde en özgün yenilik kaynaklarına sahip olduğunu kanıtlamıştır’. Özellikle her türden kültür girişimleri, ABD popüler kültürünün yurtdışına aktarılmasında önemli araçlardır” (4).

Amerika’nın ekonomik gücünü açığa çıkaran pragmatizm, yeni metotlar bulmada çok yardımcı olmuştur. Amerikan futbolu, bunlardan sadece bir tanesi, belki de en küçüğüdür.

Amerikan popüler kültürünün yaygınlaştırılmasında, Japonya da dahil olmak üzere, dünyanın birçok yerinde bulunan ABD askeri üsleri, Amerikan politik varlığını yaymak ve kabul ettirmenin yanında, Amerikan kültürünü yayma görevi de üstlenmiştir. Üs içinde bulunan basketbol sahalarının yanında bir Amerikan futbol sahası her zaman var olmuştur.

Amerika’nın maddi kültür ürünlerinin yanında, kültürel ve davranış pratikleri ve onun ideolojilerinin yaygınlaştırılmasının yanında işletme, tedavi, hastane ve eğitim pratikleri de ihraç edilmeye başlanmıştır. Her ülkede Amerikan modeli okul mutlaka açılmıştır.

Küresel ve kitlesel medyalar, kültürel formların önemli taşıyıcıları olmuşlardır. II. Dünya savaşı sonrasında popüler kültür ürünleri, sosyo-kültürel kodlarla büyümüştür. Bugün ise yeryüzünde en sağlam konumlara ulaşmıştır. Denizaşırı yerden ulusaşırı yerlere taşınan Amerikan kültürü, gittiği her yerde yerleşmiş ve adeta bir toplumsal kimlik yaratmıştır. Hizmet endüstrisinden yüksek eğitime, refah devlet anlayışının yerleştirildiği bir kod, Amerikan kültürüne çok çabuk alışmayı ve uymayı getirmiştir. Hollywood kaynaklı Amerikan futbolu konulu filmler bu çabaların ürünlerindedir.

ALPARSLAN, T., KILCIGİL, E., “Olimpik Olmayan ve Federasyonu Bulunmayan Amerikan Futbolu Spor Branşının Türkiye’de Yapılma Nedenleri ve Yapan Kişilerin Psiko-Sosyal Özellikleri”

Yirminci yüzyılda Amerikan kültürünün yiyecek bölümü ‘fast-food’ diye dünyaya ihraç edilirken, McDonald’s adını duymayan kalmadığı gibi, yankılarının Amerika sınırlarını bile aşması bu yiyecek kültürünün toplumun her kesiminden hatırı sayılır bir yere gelmesini de sağlamıştır.

McDonald’s’ı örnek alan Toys Я Us gibi büyük birçok firma da Amerika dışına çıkmaya başlamıştır. Yemek ve oyuncak kültürü de dahil birçok yerel kültüre meydan okuma devri zaten başlamış olan bu kültürleme politikasına yenilerini eklemiştir. Amerikan kültürünün dünyada yaygınlaştırılması, artık başka açıklamalara gerek kalmaksızın açıkça belli olan, McDoktor, McHastane, McÜniversiteler, McEğitimler yaratmıştır.

Amerikanlaşma ile modernleşme bazı durumlarda aynı sayılsa da her koşulda birbirinden ayrı gösterilmelidir. Özgürlükler ülkesi ve modernitenin en iyi temsilini gösterse de, etkisi altındaki her ülkenin, Amerikanlaşırken; modern olamadığını da göz ardı etmemek gerekir. Amerika’nın popüler kültürünün etkisinin bazı toplumlarda inkâr edilme çabaları pek de başarılı olamamıştır. Örneğin Türkiye’de eğitim alanındaki Amerikanlaşmanın ilk örneklerini veren Boğaziçi ve Orta Doğu Teknik Üniversiteleri’nde, Amerikan kapitalizminin simgesi McDonald’s büfeleri, yıllarca varlığını sürdürmüşlerdir. 1970’lerde Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde Amerikan Büyükelçisinin arabasının yakılmasına rağmen, kapitalizmin simgesi bu büfelere gösterilen tepki kadar, eğitim sisteminin başarı-not değerlendirmesine tepki gösterilmemiştir. Merkezi sağ politikalara her zaman kapılarını kapadığını çeşitli eylemlerle ortaya koyarak kapitalizme sözde karşı durmaya çalışılanlar, eğitim sisteminin Amerikan modelini kullanmaktan hiçbir zaman vazgeçmemişler, Amerikan kültüründen ve politikasından her zaman etkilenmiş ve yararlanmışlardır. Üniversitelerdeki not sistemini yıllarca en iyi not alana birim rakam vermeyip ‘AA’layan, en zayıfı da ‘FF’leyen bu Üniversiteler, bugün Türkiye’de artık yalnız değildir. Diğer Üniversiteler de aynı sisteme geçmişler veya geçmektedirler.

“Geç örgütsüz kapitalizm altında sermayenin genişlemesine çizgi çekmek zordur. Tüketim mantığına göre tüketici nerede bulunabiliyor ya da yaratılabiliyorsa orada ‘tezgâh açmak’ zorunludur. Tüketim kapitalizmi, ticari zorunluluklar gereği ayaklar altına alındığı noktada kültürel meşruluk, saygı gösterilecek bir duruma gelmiş demektir” (5).

Bugün Amerika’nın her alanda kendi kültürünü yayma nedeni, Amerika’nın kendi tarih başlangıcından beri içinde barındırdığı çokkültürlülüğünden kaynaklanmaktadır. Etnik ve bölgesel farklılıkları aşan bir kültür yaratma uğraşısı, kendi içinde kanlı ve sancılı olsa da, aynı sancıları ülkesi dışında yaşatmaktan kaçınmamasını getirmiştir. Endüstri toplumu oluşunun avantajı da, ihraç edilen popüler bir dünya kültürü yaratmasını kolaylaştırmıştır.

Bu çalışmada makale içeriğinin ayrıntısı sayıldığı için derin bir analiz yapmaktan kaçınılmasına rağmen şu kadarını söyleyebiliriz ki; siyasi, sosyal yorum ve analizleri farklı farklı yapılsa da, ülkemizde 1980’den sonra Amerikan kültüründen etkilenme, her ne sebeple olursa olsun artmıştır.

Çalışma grubuna sosyal uyum envanteri uygularken kendilerinin bu sporu yapma nedenlerini şöyle sıralamaktadırlar:

Amerikan futbolu’nun üniversitelerde yeni bir spor branşı olması, gençlik için cezbedicidir. Lise yıllarında basketbol veya futbol bilinmekte ama Amerikan futbolu bilinmemekte ve oynanmamaktadır. Bu yüzden topluluk havası da yaratan bu spor branşı, bir anda otuz kişilik bir grubun içine girilmekle, bir yerde yalnızlığa çözüm bulmaktadır. Yeni bir grup ve yeni bir çevre bir anda karşılıklıdır. Dayanışma hat safhadadır. Çeteleşmeye kadar gidebilen bu beraberlik, okul içinde ve dışında, takım isimlerinin yazıldığı montlarla adeta gövde gösterisindedir. Güç sembolü de sayılan bu birliktelikte karşı taraftaki herkes korkutulmaktadır. Böyle bir çaba gösterilmemektedir fakat, en azından böyle bir gücün varlığı hissettirilmektedir. Agresifliği sevmektedirler. **Güç gösterisinde her zaman kazanmak vardır, kaybetmek yoktur.** Bu yüzden **Amerikan kaynaklı sporların hiçbirinde beraberlik yoktur, ya galibiyet vardır ya da mağlubiyet vardır.** Bu sonucun en yoğun yaşandığı yer Amerikan futboludur. **Bu spor branşı Türklere uygundur.**

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma Grubunun Özelliği: Türkiye’deki Üniversitelerde kurulmuş olan 16 Amerikan futbolu takımından toplam 7 takım, 179 erkek sporcuya uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı : Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)’nin Sosyal Uyum Bölümü kullanılmıştır.

Veri Toplama Yöntemi: Kişilik özelliklerini ölçmek üzere geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış bir envanter olan Hacettepe Kişilik Envanteri’nin yine geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanan Sosyal Uyum Bölümü anketi, Ankara’da ODTÜ Falcons (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Ankara Cats (Ankara Üniversitesi) ve Gazi Warriors (Gazi Üniversitesi), İstanbul’da Yeditepe Eagles (Yeditepe Üniversitesi), İzmir’de Ege Dolphins (Ege Üniversitesi), Konya’da Selçuk Griffons (Selçuk Üniversitesi) ve Eskişehir’de de Anadolu Rangers (Anadolu Üniversitesi) takımlarına bizzat bire bir uygulanarak veriler elde edilmiştir.

Envanterin Tanıtılması:“Sosyal Uyum kavramı, ‘bireyin çevresi ile iyi ilişkiler kurabilme ve bu ilişkileri sürdürebilme derecesi’ni ifade etmektedir. Çalışmada sosyal uyumu ölçmek amacıyla kullanılan Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) genelde bireylerin kişilik özellikleri, kişisel ve sosyal uyum düzeyleri hakkında bilgi toplamayı gerektiren

her durumda kullanılabilir” (6). “(HKE), Kişisel ve Sosyal Uyumu ölçen iki bölümden oluşmaktadır. Aynı ayrı kullanılmaya elverişli olması nedeni ile ve araştırmanın amacı açısından yeterli olduğu için Envanter’in Sosyal Uyumu ölçen evet-hayır seçeneği 80 soruluk bölümü uygulanmıştır. (HKE)’de Sosyal Uyumu ölçen dört alt ölçek kullanılmıştır” (7).

“(HKE)’ne ilişkin bireysel puanların yorumlanması için ‘Yüzdeler Normlar’ geliştirilmiştir. Bu normlar çeşitli norm gruplarından elde edilmiştir. Bu norm grupları çeşitli yaş, sınıf ve çeşitli türdeki okul ve üniversite öğrencileri ile yetişkin gruplarından oluşmuştur. Bu amaçla yüzdeler puanların ortancaların ham puan karşılığı olan ortancaları %50 ve %75 ile uyumsuzluk işareti olarak puan dağılımında kritik bölgeyi oluşturan %25 yüzdeler verilmiştir. (HKE)’nin geliştirilmesinde, **puanların yükselmesi uyumluluğu, düşmesi ise uyumsuzluğu** gösterecek şekilde düzenlendiğinden, norm grubuna ilişkin ortalama %75 yüzdeler, ortanca %50 ve birinci dördüğe %25 ilişkin değerler, bireysel puanların yorumlanması için gerekli olan temel bilgileri verebilmektedir” (7). Aşağıda Hacettepe Kişilik Envanteri’nin Sosyal Uyum ve Alt Testleri Bölümlerinin puanları ve bu puanların dahil olduğu yüzdeler dilimler tablolar halinde görülmektedir:

Tablo 1: Sosyal Uyum Testinde Yüzdeler Normlara Karşılık Gelen Puanların Durumu

YÜZDELİK NÖRMLAR	SOSYAL UYUM TOPLAM PUANI
%75	52
%50	46
%25	40

Tablo 2: Sosyal Uyum Alt Testlerinde Yüzdeler Normlara Karşılık Gelen Puanların Durumu

YÜZDELİK NÖRMLAR	SOSYAL UYUM ALT TESTLERİ			
	AI	SI	SN	AE
%75	13	13	13	12
%50	10	10	10	9
%25	7	7	7	6

AI : Aile İlişkileri **SN**: Sosyal Normlar **AE**: Antisosyal Eğilimler **SI**: Sosyal İlişkiler

“Envanterin uygulanması ve puanlanması objektif olarak yapılabilenkte, bireyleri ve grupları uyum düzeyleri bakımından karşılaştırma imkânı vermektedir. Envanterden alınan ham puanlar ortanca (medyan) esasına dayanan ve norm grupları denilen üç alt gruba ayrılarak değerlendirilmektedir. %50’lik norma karşılık gelen ham sosyal uyum puanı 46’ dır. Buna göre Envanterde 46 ham puanın altında puan alanlar sosyal yönden uyumsuz kişiler olarak değerlendirilmektedir. 1-40 ham puan grubuna girenler, sosyal uyum sağlayamamış olanlardır. 41-46 ham puan grubunda olanlar ise ‘uyumlu’ ve ‘uyumsuz’ grup arasındaki kritik bölgede bulunmaktadır. 47-52 ham puan grubundaki kişiler sosyal yönden uyumlu, 53-80 ham puan grubundakiler ise, ‘çok uyumlu’ kişiler olarak nitelendirilmektedir” (6).

Tablo 3: Sosyal Uyum Testinde Yüzdeler Norm Aralıklarına Göre Verilebilecek Değerlerin ve Yorumların Durumu

UYUM	YÜZDELİK DİLİMLERİ	SAYISAL DEĞERLER	YORUM
1	%75 ve üzerinde ise	4	Çok uyumlu
2	%75’in altında ve %50’nin üzerinde ise	3	Uyumlu
3	%50’nin altında ve %25’in üzerinde ise	2	Uyumsuz
4	%25 ve altında ise	1	Çok uyumsuz

Verilerin Analizi: Verilerin analizi Minitab paket istatistik programıyla yapılmıştır. Deneklerden elde edilen bilgiler analiz edilip sınıflandırılmıştır. Daha sonra her bağımsız değişkenle ilgili grupların aritmetik ortalama, ortanca, standart sapma ve aritmetik ortalamasının standart hatası bulunmuştur. Test ve alt testleri arasında korelasyon ilişkileri saptanmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak ($p < 0,01$) değeri alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 4 : Araştırma Grubunun 'Aile İlişkileri'ne Ait Her Bir Soru Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sıra	Genel Testteki Yeri	AİLE İLİŞKİLERİ	Doğru Yanıt Sayısı		Yanlış Yanıt Sayısı	
			n	%	n	%
1	1	Arkadaşlarınızla dışarıda çok fazla zaman harcadığınızı için ailenizin sizden şikayet ettiği olur mu?	105	58,66	74	41,34
2	2	Aile içinde kararlar alınırken sizin de fikirlerinizi alırlar mı?	162	90,50	17	9,50
3	11	Aileniz, onlara karşı düşünceli davrandığınızı kanısında mıdır?	133	74,30	46	25,70
4	12	Ailenizin bireyleri genellikle birbirine karşı sakin davranırlar mı?	141	78,77	38	21,23
5	21	Ailenizdeki kişilerin bazıları size karşı çok cimri davranıyor mu?	153	85,47	26	14,53
6	22	Ailenizin çoğu kez her şeye itaat etmenizi beklemeleri sizi kızdırır mı?	131	73,18	48	26,82
7	31	İstekli olduğunuz toplantı veya etkinliklere katılmanız genellikle engellenir mi?	115	64,25	64	35,75
8	32	En az anlayış gördüğünüz yerin aileniz olduğunu düşündüğünüz oluyor mu?	153	85,47	26	14,53
9	41	Aileniz yeterli düzeyde başarılı olduğunuz kanısında mıdır?	118	65,92	61	34,08
10	42	Akşamları eve dönüş sizi kaygılandırır mı?	97	54,19	82	45,81
11	43	Ailenizdeki kişilerden bazılarının yakınlık ve sevginize yeterince karşılık vermediği oluyor mu?	147	82,12	32	17,88
12	51	Hoşlanmadıkları için ailenizin evde misafir etmek istemedikleri arkadaşlarınız var mı?	59	32,96	120	67,04
13	52	Ailenizle aranızdaki değer yargıları ve inanç farkları nedeniyle önemli sorunlarla karşılaştığınız oluyor mu?	110	61,45	69	38,55
14	53	Aileniz sizden çok fazla şeyler mi bekliyor?	85	47,49	94	52,51
15	61	Başka bir aile veya grubun üyesi olmayı istediğiniz zamanlar olur mu?	91	50,84	88	49,13
16	62	Aile bireylerinin kişisel meselelerinizi bilmek istemelerinden şikayetçi misiniz?	87	48,60	92	51,40
17	63	Aileniz karşı cinsten olan arkadaşlarınızı genellikle reddeder mi?	110	61,45	69	38,55
18	71	Evden kaçıp başka bir yere gitmeyi düşündüğünüz zamanlar oluyor mu?	117	65,36	62	34,64
19	72	Ailenizin bireylerinin hepsini denk ölçüler içinde seviyor musunuz?	144	80,45	35	19,55
20	73	Evde sakin olmak için ya susmak ya da dışarı çıkmak zorunda olduğunuz zamanlar olur mu?	61	34,08	118	65,92

Tablo 5 : Araştırma Grubunun 'Sosyal İlişkiler'e Ait Her Bir Soru Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Sıra	Genel Testteki Yeri	SOSYAL İLİŞKİLER	Doğru Yanıt Sayısı		Yanlış Yanıt Sayısı	
			n	%	n	%
1	3	İnsanları birbirleri ile tanıştırmak size kolay gelir mi?	139	77,65	40	22,35
2	4	Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmak eğiliminiz var mı?	139	77,65	40	22,35
3	5	Arkadaşlarınız sosyal ilişkilerinizi istenilen düzeyde bulurlar mı?	152	84,92	27	15,08
4	13	Birbiri ile şakalaşan kimseler arasında olmak ister misiniz?	149	83,24	30	16,76
5	14	Diğer insanlarla ilişki kurmada sizi yetenekli bulurlar mı?	109	60,89	70	39,11
6	15	Genellikle karşı cinsten birisi ile çalışmaktan hoşlanır mısınız?	137	76,54	42	23,46
7	23	Mutlu olacağınız sayıda ve nitelikte arkadaşlarınız var mı?	160	89,39	19	10,61
8	24	Gürültülü eğlencelere katılmaktan hoşlanır mısınız?	144	80,45	35	19,55
9	25	Sosyal etkinlikler sırasında başkalarını eğlendirmek size zor gelir mi?	153	85,47	26	14,53
10	33	Koşulsuz olarak her insana yardım eder misiniz?	149	83,24	30	16,76
11	34	Sönük geçmekte olan bir toplantıya öncülük edip canlandırmak size kolay gelir mi?	124	69,27	55	30,73
12	35	Çabuk arkadaş edinen bir kişi misiniz?	153	85,47	26	14,53
13	44	Yeni tanıştığınız bir kimse ile konuşmaktan çekinir misiniz?	128	71,51	51	28,49
14	45	Çevrenizdeki insanlar çoğu zaman sizi hayal kırıklığına uğrattırlar mı?	96	53,63	83	46,37
15	54	Kız ve erkeklerin birlikte bulunduğu durumlarda kendinizi rahat hisseder misiniz?	149	83,24	30	16,76
16	55	İnsan ilişkilerinde utangaç bir kişi misiniz?	84	46,93	95	53,07
17	64	Bulduğunuz çevrede halk tarafından sevilmeyen çok kişi var mı?	89	49,72	90	50,28
18	65	Topluluk içinde tanıştığınız insanlarla çabucak kaynaşabiliyor musunuz?	59	32,96	120	67,04
19	74	Taşıdığınız sorumlulukların ağırlığı sizi fazlaca hareketsiz hale getiriyor mu?	77	43,02	102	56,98
20	75	Neşeli arkadaşlar arasına katılınca üzüntülerinizi unatabiliyor musunuz?	108	60,34	71	39,66

Tablo 6 : Araştırma Grubunun 'Sosyal Normlar'a Ait Her Bir Soru Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

SOSYAL NORMLAR			Doğru Yanıt Sayısı		Yanlış Yanıt Sayısı	
Sıra	Genel Testteki Yeri		n	%	n	%
1	6	Tanımadığınız yeni birisine de dostça davranmak gerekir mi?	80	44,69	99	55,31
2	7	Yasalara uymayan davranışları için insanlar haklı görülebilir mi?	160	89,39	19	10,61
3	16	Sahibine haber vermeden bazı şeyleri ödünç almak doğru sayılabilir mi?	123	68,72	56	31,28
4	17	Kişinin toplumdaki adet ve geleneklere uyması sizce önemli midir?	155	86,59	24	13,41
5	26	İş ve sorumluluklardan kaçmak her zaman hatalı mıdır?	157	87,71	22	12,29
6	27	İnsan verdiği sözü her zaman yerine getirmeli midir?	154	86,03	25	13,97
7	36	Ortaya çıkan fırsatlarda otobüse ücret ödemeden binmek bir şerefsizlik midir?	149	83,24	30	16,76
8	37	İşlerini düze çıkarmak için pek çok kişinin yalan söylediği kanısında mısınız?	145	81,01	34	18,99
9	46	Sizce geçinilmesi güç kişilere de nazik davranılmalı mıdır?	142	79,32	37	20,67
10	47	Davranışınızın çevrenizdekilere aykırı düşmesi sizi rahatsız eder mi?	81	45,25	98	54,75
11	48	Söz dinlemeyip kendisini problemin içine atmakta ısrar eden kişiler cezalarını çekmeli midir?	64	35,75	115	64,25
12	56	Çıkarlarını korumak için pek doğru olmayan yollara sapanları ayıplar mısınız?	135	75,42	44	24,58
13	57	Bir şeyi bulan kişiye onu saklama hakkı verilmeli midir?	67	37,43	112	62,57
14	58	İnsanların inançlarında kusur etmeleri, bir diğerine bunu başkalarına yama hakkı verir mi?	42	23,46	137	76,54
15	66	Uzlaşma kabul etmeyen kişilere nazik davranır mısınız?	52	29,05	127	70,95
16	67	Arkadaşlarınız sizi, eğriye eğri doğruya doğru diyen bir kişi olarak mı bilirler?	140	78,21	39	21,79
17	68	Saygısızlık gösterenlere aynı şekilde cevap verir misiniz?	88	49,16	91	50,84
18	76	Sıkışık durumlardan kurtulmak için gerçeği söylemediğiniz zamanlar olur mu?	131	73,18	48	26,82
19	77	Bulunmuş olan bir eşyayı her zaman iade etmek gerekli midir?	109	60,89	70	39,11
20	78	Yaşamının bir döneminde her insanın bir şeyler çalmış olabileceği görüşüne katılır mısınız?	77	43,02	102	56,98

Tablo 7 : Araştırma Grubunun 'Antisosyal Eğilimler'e Ait Her Bir Soru Maddesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

ANTİSOSYAL EĞİLİMLER			Doğru Yanıt Sayısı		Yanlış Yanıt Sayısı	
Sıra	Genel Testteki Yeri		n	%	n	%
1	8	Başkalarına sır vermek size güç gelir mi?	149	83,24	30	16,76
2	9	Saygısız oluşlarından dolayı gençlerden öç almak istediğiniz zamanlar oluyor mu?	113	63,13	66	36,87
3	10	Çoğu zaman yanlış veya kötü bir şey yapacağınızdan kaygılanır mısınız?	149	83,24	30	16,76
4	18	Kendini beğenmiş oldukları için çevrenizdeki çoğu kişileri uyarmak zorunda kaldığınız oluyor mu?	111	62,01	68	37,99
5	19	Hakkınızda dedikodu yapacaklarından kurtulmak size kolay gelir mi?	136	75,98	43	24,02
6	20	Zararsız yalanlar söyleyerek zor durumlardan kurtulmak size kolay gelir mi?	82	45,81	97	54,19
7	28	Kapılarını açık bırakan kişilerin eşyalarının çalınmasını hak ettikleri görüşüne katılır mısınız?	129	72,07	50	27,93
8	29	Karşit cinsten birisi ile birlikte olunca genellikle onun cinsiyeti ile ilgili şeyler mi düşünürsünüz?	141	78,77	38	21,33
9	30	Bulduğunuz çevrede çok fazla konu-komşu dedikoduları yapılıyor mu?	92	51,40	87	48,60
10	38	Sosyal kurallardan oldukça bağımsız bir yaşantı içinde misiniz?	157	87,71	22	12,29
11	39	Çevrenizdeki çoğu kişilerin politik görüşleri sizinkine ters düşer mi?	131	73,18	48	26,82
12	40	Başkalarının saflığını kendi çıkarlarına kullanan kimseleri ayıplar mısınız?	156	87,15	23	12,85
13	49	Bazı konularda kendi kendinizle kavga içinde misiniz?	102	56,98	77	43,02
14	50	İnatçı kişilere biraz zor kullanmanın onları ikna etmede yararlı olacağı kanısında mısınız?	94	52,51	85	47,49
15	59	Yaptığınız şeylerin yanlış anlaşılacağı kaygısı içinde misiniz?	118	65,92	61	34,08
16	60	İnsanların koşulsuz olarak serbest davranmalarına izin verilirse toplumun daha iyi olacağı kanısında mısınız?	60	33,52	119	66,48
17	69	Onlara aldırılmak yerine öç almanın daha iyi olduğu kanısında mısınız?	131	73,18	48	26,82
18	70	Yasalara aykırı davranmadan yasanın bir açığından yararlanmada bir sakınca görür müsünüz?	107	59,78	72	40,32
19	79	Bazı insanların mal ve mülklerini tahrip etmeyi hak eden kişiler oldu mu?	128	71,51	51	28,49
20	80	Size kötü davrandıkları için öç almayı istediğiniz kişiler oldu mu?	62	34,64	117	65,36

Tablo 8 : Sosyal Uyum ve Alt Testlerinin Birbirleriyle Korelasyon İlişkileri Karşılaştırması

KORELASYON	AİLE İLİŞKİLERİ	SOSYAL İLİŞKİLER	SOSYAL NORMLAR	ANTİSOSYAL EĞİLİMLER
SOSYAL İLİŞKİLER	0,350			
SOSYAL NORMLAR	0,193	0,078		
ANTİSOSYAL EĞİLİMLER	0,417	0,197	0,422	
SOSYAL UYUM	0,732	0,566	0,649	0,754

Sosyal ilişkiler ile Sosyal Normlar arasındaki +0,078 olan korelasyon katsayısı hariç, diğer bütün korelasyon katsayıları istatistiksel olarak önemlidir ($p < 0,01$).

Tablo 9 : Araştırma Grubunun Sosyal Uyum Puanları ve Dahil Olunan Yüzdeler Dilim Durumu

SOSYAL UYUM PUANI			n	%	
%25 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	1-40 Ham Puan		13	7,27	21,23
	41-46 Ham Puan	%50 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	25	13,96	
%75 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	47-52 Ham Puan		50	27,93	78,77
	53-80 Ham Puan		91	50,84	
TOPLAM			179	100	

Tablo 10 : Araştırma Grubunun Aile İlişkileri Puanları ve Dahil Olunan Yüzdeler Dilim Durumu

AİLE İLİŞKİLERİ PUANI			n	%
%25 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	1-7 Ham Puan		3	1,67
	8-10 Ham Puan	%50 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	17	9,50
%75 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	11-13 Ham Puan		39	21,79
	14-20 Ham Puan		120	67,04
TOPLAM			179	100

Tablo 11 : Araştırma Grubunun Sosyal İlişkiler Puanları ve Dahil Olunan Yüzdeler Dilim Durumu

SOSYAL İLİŞKİLER PUANI			n	%
%25 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	1-7 Ham Puan		1	0,56
	8-10 Ham Puan	%50 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	6	3,35
%75 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	11-13 Ham Puan		21	11,73
	14-20 Ham Puan		151	84,36
TOPLAM			179	100

Tablo 12 : Araştırma Grubunun Sosyal Normlar Puanları ve Dahil Olunan Yüzdeler Dilim Durumu

SOSYAL NORMATLAR PUANI			n	%	
%25 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	1-7 Ham Puan		27	15,08	44,69
	8-10 Ham Puan		53	29,61	
%75 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	11-13 Ham Puan				57
	14-20 Ham Puan		42	23,47	
TOPLAM			179	100	

Tablo 13 : Araştırma Grubunun Antisozyal Eğilimler Puanları ve Dahil Olunan Yüzdeler Dilim Durumu

ANTİSOSYAL EĞİLİMLER PUANI			n	%	
%25 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	1-6 Ham Puan		10	5,59	33,52
	7-9 Ham Puan		50	27,93	
%75 (Dahil olunan yüzdeler dilim)	10-12 Ham Puan				65
	13-20 Ham Puan		54	30,17	
TOPLAM			179	100	

TARTIŞMA

Araştırma grubunun aileleri, aile içinde bir karar alırken onların da fikirlerini almaktadırlar (%90,50). Aileler, kendilerine karşı cimri davranmamakta (%85,47) ve aynı yüzde yoğunluğu ile anlayışlı davranmaktadırlar (%85,47). Aile ile olan ilişkilerde yakınlık ve sevgi görmektedirler (%82,12). Ailede herkesi eşit oranda sevmektedirler (%80,45). Aile bireyleri birbirlerine karşı sakin davranmaktadırlar (%78,77). Kendileri, ailelerine karşı onların düşünceli davrandıkları düşüncesini taşımaktadırlar (74,30). Aileler, onların her şeye itaat etmesini istememektedirler (%73,18). Aileler, kendilerinin başarılı olduklarına inanmaktadırlar (%65,92). Evi hiçbir zaman terk etmek istememektedirler (%65,36). İstekli oldukları toplantı veya herhangi bir etkinlik, aileler tarafından engellenmemektedir (%64,25). Aileyle olan değer ve inanç farklılıklarından dolayı herhangi bir sorunla karşılaşmamakta (%61,45) ve aynı yoğunluk ile aileler, kız arkadaşlarına hoşgörü ile bakmaktadırlar (%61,45).

Hoşlanmadıkları için aileleri evde arkadaşlarını misafir etmek istememektedirler (%67,04). Ailelerinin kendilerinden çok şey beklediğini belirtenlerle (%52,51), beklemediğini belirtenler (%47,49) arasında önemli bir farklılık yoktur. Aile bireylerinin, onların kişisel sorunlarını bilmek istemelerini belirtenler (%51,40) ile bilmek istemelerini belirtmeyenler (%48,60) arasında önemli bir farklılık yoktur. **Evde, aileleriyle ilişkileri sırasında sakin olmak veya konuşmamak için dışarıya çıkmak zorunda kalmaktadırlar (%65,92).**

Araştırma grubunun mutlu olacağı sayıda arkadaşları vardır (%89,39). Çabuk arkadaş edinen bir kişidirler (%85,47). Arkadaşlarıyla sosyal ilişkileri istenilen düzeydedir (%84,92). Kız ve erkeklerin birlikte oldukları ortamlarda kendilerini rahat hissetmektedirler (%83,24). Koşulsuz ve karşılıksız her insana yardım etmektedirler (%83,24). **Arkadaşlarıyla olan her türlü sosyal ilişkilerde ve karşılıklı rollerde ilişkilerin en üst seviyede olması bireysellik özelliğinden ziyade takım dayanışmasının gerekli olduğu Amerikan futbolu oyuncularının sosyal ilişkilerinin arkadaş boyutunda sorunları olmadığını göstermektedir.** Gürültülü eğlencelere katılmaktan hoşlanmalarını da (%80,45), Amerikan tarzı müzikten hoşlanmalarının ve bunun sonucu da arkadaşlarla beraber disko türü yerlerde mutlu olduklarının göstergesi sayılabilir. **İnsanları birbirleri ile tanıştırmak onlar için çok kolaydır (%77,65).** Bu durumu, **grubu genişletmek olarak yorumlayabiliriz.** Kız arkadaşlarıyla çalışmaktan hoşlanmaktadırlar (%76,54). Yeni tanıştıkları birisi ile konuşmaktan çekinmemektedirler (%71,51). Sönük geçen bir toplantıyı canlandırabilecek kişilik özelliğindedirler (%69,27). Çünkü, diğer insanlarla ilişki kurmada yetenekli oldukları söylenmektedir (%60,89). Neşeli arkadaşlar arasına katılınca üzüntüleri varsa unutulmaktadır (%60,34). Bu da arkadaşlarıyla beraber olmaktan mutlu olduklarını göstermektedir.

Çabuk arkadaş edinen bir kişi olduklarını beyan ettikleri halde, insan ilişkilerinde utangaç bir kişi olduklarını belirtmeleri (%53,07), tezattır. Ancak, insan ilişkilerinde utangaç bir kişi olmadıklarını belirtenler de, hemen hemen utangaç olanlarla aynı yoğunluktadır (%46,93). **Buldukları çevrede halk tarafından sevilmeyen bir kişi olarak tanındıklarını belirtenler (%50,28) ile belirtmeyenler aynı yoğunlukta sayılır (%49,72).** Kişisel ve fiziksel özelliklerinin farklı olması nedeniyle bu şekilde düşünmüş olabilirler yorumunu yapabiliriz. Topluluk içerisinde tanışılan insanlarla çabuk kaynaşmaktadırlar (%67,04). Ancak, yeni tanışılan bir kimse ile konuşmaktan çekinmediklerini belirtmeleri (%71,51), tam bir tezatlık oluşturmaktadır. Aynı veya benzer durumlarda farklı tepkiler veya davranışlar gösterme özelliği taşımaktadırlar. **Psiko-sosyal bakımdan önemli çarpık ve tutarsız bir davranıştır. Sosyal normlar bölümünde görülecek olan, iş ve sorumluluktan kaçmama eğilimi (%87,71) düşüncesi ile sosyal ilişkiler bölümündeki, taşınan sorumlulukların ağırlığının onları hareketsiz hale getirdiğini belirtmeleri (%56,98) de tezattır. Norm olarak kabul edilen bir davranışın, kendi kişisel yaşantılarında uygulanması düşüncesinde değildirler.**

Yasalara uymayan insanları haklı görmemektedirler (%89,39). Yani toplum içindeki sosyal kurallara uymaktadırlar. Onlara göre iş ve sorumluluktan kaçmak her zaman hatalıdır (%87,71). Kişinin toplumdaki adet ve geleneklere uyması önemlidir (%86,59). Bir insanın verdiği her sözü yerine getirmesi gerekmektedir (%86,03). Ortaya çıkan fırsatlarda otobüs veya herhangi bir hizmet alımını ücret ödmeden kullanmak veya sahip olmak şerefsizliktir (%83,24). Bazı insanların işlerini düze çıkarmak için yalan söylediklerine inanmamaktadırlar (%81,01). **Geçinilmesi güç kişilere nazik davranmaktadırlar (%79,32). Bu durumu, fiziksel bakımdan diğer insanlardan biraz daha güçlü olan Amerikan futbolcuları, geçinilmesi zor insanlara herhangi bir güç kullanarak onları dışlamamakta veya müsabaka içindeki agresif davranışları bu insanlara göstermemek şeklinde de yorumlayabiliriz.** Arkadaşları onları eğriye eğri, doğruya doğru diyen bir kişi olarak bilmektedirler (%78,21). Çıkarlarını korumak için doğru olmayan yollara sapanları kınamaktadırlar (%75,42). Bazen sıkışık durumlardan kurtulmak için gerçeği söylemediği zamanlar olmaktadır (%73,18). Sahibine haber vermeden herhangi bir şeyi ödünç almamaktadırlar (%68,72).

Söz dinlemeyip kendisini problemin içine atmakta ısrar eden kişilerin cezalarını çekmelerinden yanadırlar (%64,25). Burada 'ben uyardım, konuştum, artık ve hali varsa görsün' yaklaşımı vardır. **Sahibine haber vermeden bazı şeylerin ödünç alınmasına taraf olmayanların (%68,71), bir şeyi bulan kişinin, onun sahibini bulmak yerine saklamayı kendilerine hak görmeleri (%62,57) çok tezattır. Ödünç alırken izin istenecek, ama bulunan bir eşyanın sahibi aranmayacak veya bulunan eşyanın sahibinin aranması için uğraşılmayacaktır. İlginç psiko-sosyal özelliktir.** İnsanların inançlarındaki düşüncelerin bir başkasına duyurulması doğaldır (%76,54). **Geçinilmesi güç kişilere nazik davranılması gerekir (%79,32) diyenlerin, uzlaşma kabul etmeyen kişilere nazik davranılmamalı (%70,95) demeleri de tam bir tezattır. Kontrol sorularında böyle tezat düşüncelerin olması, Amerikan futbolu oyuncularının psiko-sosyal açıdan olgun ve tutarlı olmadıklarının göstergesidir.**

Araştırma grubu sosyal kurallardan bağımsız bir yaşam sürmemektedir (%87,71). Bir önceki 'sosyal normlar' bölümünde bahsedilen kişinin adet ve geleneklere uymasının önemli olduğunu da belirtmiş olan Amerikan futbolu sporcuları, bu özellik ile kendilerini doğrulamış olmaktadır. Başkalarının saflığını kendi çıkarları için kullananları ayıplamaktadırlar (%87,15). Bir şeyi yanlış veya kötü yapmaktan kaygılanmamakta (%83,24) ve aynı yoğunlukta başkalarına sır vermek güç gelmemektedir (%83,24). Kız arkadaşları ile birlikte vakit geçirirken, onun cinsiyeti ile ilgili bir düşünceleri yoktur (%78,77). Haklarında dedikodu yapacaklardan kurtulmak onlara kolay gelmemektedir (%75,98). **Çevrelerindeki kişilerin politik görüşleri onlara ters düşmemektedir (%73,18). Bu da çevrelerindeki kişilerin hepsinin politik görüşlerinin aynı olması veya politik görüşlerle ilgilenilmediğinden dolayı rahatsızlık duyulmaması şeklinde yorumlanabilir. İnsanların koşulsuz, serbest davranmalarına aldırmamak yerine, öç almak iyi değildir (%73,18) diyenlerle, onlara kötü davranıldığında öç alınması gerektiğini söyleyenler (%65,37) tezat oluşturmaktadır. Oynadıkları Amerikan futbolundaki agresif davranışların bir yansıması olarak da kabul edilebilecek bu görüşler, psiko-sosyal açıdan normal davranışlar değildir. Kapılarını açık bırakan kişiler, eşyalarının çalınmasını hak etmemektedirler (%72,07). Ancak sosyal normlar bölümünde bir şeyi bulan kişinin onu saklama hakkı olduğuna inanılması tezat gibi görünse de 'açık kapıdan içeri girip hırsızlık yapmam ama bir eşya bulursam o benimdir' görüşü hakimdir.** Bazı insanların mal ve mülklerini tahrip etmeyi hak eden kişiler yoktur (%71,51). **Saygısız oluşlarından dolayı gençlerden öç almak istememektedirler (%63,13). Ancak kötü davrandıkları için öç almak gereklidir (%65,37). Bu iki görüş tam anlamıyla zıttır. Dengeli bir kişilik yapısının olmadığına göstergesi olabilir. Kendini beğenmiş oldukları için çevrelerindeki çoğu kişileri uyarmak zorunda kalmamışlardır (%62,01). Bu sonuç, ya onları muhatap olmadıkları ya da fiziksel görüntüleri çok iri ve gelişmiş oldukları için onlara zarar verecekleri nedeniyle bir yerde kavga ortamından kaçtıkları anlamına gelebilir.**

SONUÇ VE ÖNERİLER

Amerika Birleşik Devletleri'nin dolaylı ve dolaysız olarak tüm uluslara uyguladığı baskın popüler kültür ve genel kültürleme etkisi, Türkiye'deki Amerikan futbolu oynayan üniversite gençlerini, Amerikan futbolu sporuna yöneltmiş ve bugün birçok üniversitede düzenli olarak oynanan, ligi kurulan bir spor aktivitesi haline getirmiştir. Bu etkilenme süreci, hemen dünden bugüne olmamış, tarihsel süreç içerisinde literatürden de görüleceği üzere, her türlü siyasi, politik,

ekonomik ve kültürel etkileme ve yönlendirmeye uzun bir süreç içerisinde olmuştur. Siyasi etkilenme süreçleri dolaylı olarak fark edilmeden Amerikan kültüründen etkilenmeyi de beraberinde getirdiğinden, bu etkilenmelerin bir benzetim modeli olarak, Amerikan futbolunun da ülkemizde oynanmasını sağlamıştır. Sözü edilen bütün gelişmeler, Amerikan futbolu oynanmasına zemin hazırlamıştır.

Türkiye’de Amerikan futbolu oynayanların, psiko-sosyal özellikleri bakımından ise şu sonuçlar alınmıştır:

Sosyal ilişkiler ile Sosyal Normlar arasındaki +0,078 olan korelasyon katsayısı hariç, diğer bütün korelasyon katsayıları istatistiksel olarak önemlidir ($p < 0,01$). Örneğin; Aile ilişkilerinde başarılı olan bireyin sosyal ilişkilerinde de başarılı olmasında bir ilişki vardır. Diğer faktörlerde de (sosyal normlarla sosyal ilişkiler arasındaki hariç) aynı ilişki söz konusudur.

Araştırma grubuna uygulanan Hacettepe Kişilik Envanteri’nin Sosyal Uyum boyutunun aritmetik ortalaması 52,547, ortancası 53, standart sapması 8,258, aritmetik ortalamasının standart hatası 0,617 bulunmuştur.

Türkiye’de Amerikan futbolu sporunu yapan kişiler sosyal uyum bakımından uyumludur (%78,77, Tablo:9). Uyumsuzların oranı ise düşüktür (%21,23). Genel sonuç her ne kadar sosyal uyumun yüksek olduğu hakkında bir fikir verse de, sosyal normlardaki dağılım, sosyal normlara uyma (%55,31) ve uymama (%44,69) noktasında hemen hemen normal bir dağılım göstermektedir (Tablo: 12). **Ayrıca antisosyal eğilimler bakımından Türkiye’deki Amerikan futbolu oyuncularını %33,52 oranında uyumsuzdur (Tablo: 13).**

Sosyal uyum, yoğunluklu olarak sağlansa da (%78,77), yukarıda söylediğimiz alt testlerin sonuçları (Tablo: 12, Tablo: 13) Türkiye’de Amerikan futbolu sporu yapan kişilerin psiko-sosyal açıdan tam dengeli olmadıklarını, bir toplumun içinde yaşamının gereği olan temel sosyal normlara uymada bir kısmının (%44,69) bazı problemler yaşadıklarını göstermektedir.

Antisosyal eğilimler bakımından ise, sosyal bir toplumda yaşayan Amerikan futbolu oyuncularının, sosyal bir olaya karşı verebilecekleri antisosyal tepki önemlidir (%33,52 - Tablo: 13).

Sonuçlara yönelik şu öneriler getirilmiştir:

Amerikan futbolu oyuncularının önemli ölçüde antisosyal eğilimlere sahip olması (%33,52) takım sayılarının artmasına bağlı olarak, çeşitli sorunları ortaya çıkarabileceğinden bu konuda farklı araştırmalar yapılması önerilebilir. Spor etiği, sporcu kişiliği ve oyun paylaşımı gibi konularda eğitimlerine de önem verilmelidir. Bu eğitim seminerler vasıtasıyla verilebilir. Bunun için bir organizasyonel yapı içerisinde antrenör ve sporcuların sürekli eğitilmesi önerilebilir. Bu eğitim, Amerikan futbolu sporcularını antisosyal eğilimlerden uzaklaştırma ve sosyal normlara uymada yardımcı olabilir. **Amerikan futbolu sporu Türkiye’de henüz kurumsallaşamamıştır. Bir federasyon çatısı altında örgütlenmesi gerekmektedir.** Çünkü, müsabaka süresi çok uzundur (yaklaşık 3,5 saat) ve sporun kendisinden kaynaklanan agresifliği nedeniyle, bu uzun sürede sakatlanma riski de artmaktadır. Dolayısıyla, sporculara tedavi ve herhangi bir cezai yaptırımın da resmi olarak uygulanamayışı, bir federasyon çatısı altında mutlaka örgütlenmesi gereğini doğurmaktadır. Ayrıca, kulüp bazında bir yaptırımın bir üst kuruluş tarafından (federasyon) sağlanamayışı, Türkiye’de on altı takım düzeyinde (dört takım malzeme eksikliği nedeniyle kuruluşunu tamamladığı halde resmi olmayan lige katılamamaktadır) faaliyet gösteren Amerikan futbolu spor branşının mutlaka örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Oyuncuların lisansları bile yoktur, lisanssız bir müsabaka oynanmaktadır. Sporcu transferleri belki daha ihtiyaç bile değildir ama ileride doğabilecek bu ihtiyacın giderilmesi, hukuki açıdan mümkün değildir. Federasyon örgütlenmesi bu yüzden gereklidir.

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda da, yapıma nedenlerini tarihsel literatür analizlerinin dışında geliştirilecek bir anket envanteriyle sorgulayan, inceleyen ve Amerikan futbolu spor branşını yapmaya yönelten nedenleri ölçebilen daha ayrıntılı araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Armaoğlu, F., Belgelerle Türk Amerikan Münasebetleri, Türk Tarih Kurumu Yayınları, s. 1, Ankara, 1991
2. Beriş, Y., Gürkan, A., "Türk Amerikan İlişkilerine Bakış: Ana Temalar ve Güncel Gelişmeler", http://www.tusiad.us/Content/uploaded/TURKIYE-ABD_ILISKILERI-UPDATE2.PDF, 20 Aralık 2004
3. Şafak, N., "XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti - ABD Siyasi İlişkileri", Osmanlı Araştırmaları Vakfı, <http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=119>, 28 Aralık 2004
4. Elteren, M. V., "Amerikan Popüler Kültürünün Etkisinin Global Bir Yaklaşım İçerisinde Değerlendirilmesi", (çev: Emre Aslan), içinde Popüler Kültür Ve İktidar, (der: Nazife Güngör), Vadi Yayınları, s. 285-290, 297-303, 307, 310, 312, Ankara, 1999
5. Rowe, D., Popüler Kültürler, Rock ve Sporda Haz Politikası, (çev: Mehmet Küçük), Ayrıntı Yayınları, s. 171, 247, İstanbul, 1996
6. Kuruüzüm, A., "Kesin Dönüş Yapan İşçi Çocuklarının Uyum Problemi Üzerine Bir Alan Araştırması", Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 3, s. 104, 105, Antalya, 2002
7. Özgüven, İ. E., Hacettepe Kişilik Envanteri El Kitabı, 2. Revizyon, Odak Ofset, s.1, 19, 20, 38-41, 45, 46, 51, Ankara, 1992